

[Lannung.]

mæssigt særdeles let her at komme udenom; heri skulle der altså ikke ligge nogen hindring for at ophæve pastvangen.

Bøgholm: Den højtærede justitsminister undlod at besvare det spørgsmål, jeg stillede til ham om sydslesvigernes stilling. Hvis der bliver givet opholdstilladelse til en dansksindet sydslesviger på f. eks. 9 eller 12 måneder, vil denne tilladelse så gælde hele det nordiske pasområde? Jeg kan forstå, hvis den højtærede justitsminister ønsker at behandle dette spørgsmål i en større sammenhæng, og i så fald skal jeg ikke presse på for at få et svar. Vi ønsker blot at fremhæve, at vi vil tage spørgsmålet op i udvalget.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg beklager meget, at jeg glemte at besvare det ærede medlem hr. Bøgholms spørgsmål. Til problemet er der taget direkte stilling i overenskomstens § 5, og det kan vi ikke på egen hånd ændre, hvorfor mit svar bliver negativt under henvisning til denne § 5.

Jeg er enig med det ærede medlem hr. Lannung i, at forbrydere kan forfalske pas. Jeg gjorde mig heller ikke til talsmand for bevarelsen af pastvang, men gav kun udtryk for, at jeg personligt synes, at passet er et hyggeligt legitimationsdokument, når jeg er i udlandet.

Ministeren for Grønland (Lindberg): Det ærede medlem hr. A. Lyng mente, det burde være sådan, at love, der omfattede Grønland, også blev kendt i Grønland. Det er jeg enig med det ærede medlem i, men der er en afgørende forskel på, om lovene bliver kendt i Grønland, og spørgsmålet om, hvorvidt de bør forelægges landsrådet. Jeg forstod, at det i første omgang var det, det ærede medlem ønskede.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Victor Gram: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den følgende sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov for Færøerne om rettens pleje.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1053, fremsættelsen i tidenden sp. 2090).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de tre følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov for Færøerne om udgifterne i strafferetsplejen.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1047, fremsættelsen i tidenden sp. 2090).

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om politiet på Færøerne.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1075, fremsættelsen i tidenden sp. 2090).

Første behandling af forslag til lov om arrestvæsenets ordning på Færøerne.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1081, fremsættelsen i tidenden sp. 2090).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Dupont: På den socialdemokratiske gruppes vegne kan jeg anbefale de foreliggende lovforslag, idet jeg samtidig udtrykker en tak til den højtærede justitsminister for, at forslagene holder sig så nøje til de retningslinjer, der blev givet af det af justitsministeriet nedsatte udvalg. Det er ligeledes glædeligt, at det færøske lagting med stort flertal er gået ind for disse forslag.

De væsentligste ændringer i lovforslaget vedrørende rettens pleje på Færøerne er,

[Dupont.]

at man gennem en omorganisering af politiet når frem til en ordning med enhedspoliti som i den øvrige del af riget. Af hensyn til en normalisering af forholdet mellem Færøerne og Danmark, hjemmestyret og de danske myndigheder, har det stor værdi, at rets- og politivæsenet organiseres efter de samme linjer. Enhedspolitiet i Danmark blev som bekendt gennemført i den øvrige del af riget i 1937, således at det kommunale politi overgik til staten. På grund af krigen og besættelsen nåede man ikke dengang frem til en revision af de færøske politiforhold. Da man i 1948 vedtog hjemmestyrelsen, henførtes politiet til det område, hvorom der skulle foretages yderligere forhandlinger, før der kunne tages stilling til, om det kunne betragtes som et særanliggende. Det har medført, at man først i 1955 nåede frem til en nedsættelse af det justitsministerielle udvalg, hvori naturligvis også Færøerne var repræsenteret.

Selv om Færøerne ved indførelsen af enhedspolitiordningen er kommet 20 år efter den øvrige del af riget, er der gode grunde til, at det har trukket så længe ud. Den omstændighed, at et stort flertal af lagtingets medlemmer går ind for ordningen, viser, at man gerne ønsker at komme ind under retslige og politimæssige former, der er overensstemmende med, at ledelsen af hele dette sagområde henhører under justitsministeriet og er et oplagt fællesanliggende. Det er da også helt naturligt og i pagt med hjemmestyrets ånd, at politikorpsets folk skal rekrutteres fra Færøernes egen befolkning, ligesom det er rigtigt, at uddannelsen sker på den danske politiskole. Det betyder, at korpset er underlagt justitsministeriet, og at man i realiteten har et hele riget omfattende korps.

Det fastslås, at den højtærede justitsministers beføjelser udøves af rigspolitichefen, chefen for efterretningsvæsenet og landfogden, der jo er politimester. Hjemmestyret har ret til i henhold til den ånd, der er nedfældet i loven om Færøernes hjemmestyre af 23. marts 1948, at øve indflydelse, og det er i nærværende lovforslag fastslået, at der om personalespørgsmålene skal indhentes erklæring fra landsstyret, så der herved sikres en nær kontakt mellem politi og befolkning, hvilket har stor værdi på

grund af Færøernes beliggenhed i forhold til det øvrige rige.

Af den foreslåede § 114 i forslaget om rettens pleje fremgår det, at landfogden har den selvstændige ledelse af kredsens politi og ansvaret for udførelsen af politiets arbejde. I stk. 3-5 omtales tilfælde, hvor der kræves særlige forholdsregler, idet f. eks. kriminelle sager af større betydning og andre særlige opgaver kan overdrages efterretningstjenesten eller særlig sagkyndige folk og Færøerne helt på linje med den øvrige del af riget kan få assistance fra rejsehold i enhedspolitiet, hvor og når det gøres nødvendigt. Da kriminaliteten ikke er stor på Færøerne, har man hverken i betænkningen eller i forslaget regnet med ansættelse af kriminalfolk på Færøerne. Det er derfor heldigt, at man ved denne lovgivning forudsætter, at det færøske politi under uddannelsen på politiskolen i København også kommer til at gennemgå kursus i behandling af kriminelle sager. Det betyder, at politiet kan foretage behandlingen af mindre sager uden tilkaldelse af assistance, og her er der vel taget et velbegrundet sparehensyn.

Landfogden og de lokale sysselmænd har den daglige ledelse, fremgår det af lovforslaget, og det betyder, at sysselmændene i kommunerne uden for Thorshavn er den øverste stedlige politimyndighed. Sysselmanen har ifølge betænkningen en række opgaver, der set i relation til danske forhold rækker ud over de politimæssige, idet han foruden varetagelse af oppebørselsvæsenet og afholdelse af auktioner bl. a. overvåger sundhedsvedtægtens og brandvedtægtens efterlevelse.

Der kan derfor være anledning til at spørge den højtærede justitsminister, om man har gjort sig tanker om ændringer i sysselmanens forhold. Jeg er klar over, at sysselmanens opgaver og arbejde har sin særlig store betydning på Færøerne, hvorfor det vel kan blive vanskeligt at skulle de kommunale opgaver ud fra de politimæssige.

Naturligvis vil en overgang til enhedspoliti, ligesom tilfældet var i den øvrige del af riget i sin tid, medføre en større udgift for staten. Det må afgjort anses for rimeligt, at de færøske kommuner på linje med den øvrige del af rigets kommuner fri-

[Dupont.]

gøres for den udgift, der hidtil har hvilet på dem. Forslaget indeholder herved en betydelig lettelse for kommunerne, idet det betyder besparelser ikke blot med hensyn til personalelønninger, men også med hensyn til bygninger og vedligeholdelse.

Der er også grund til at mene, at normeringen af 18 heldagsbetjente og 16 reservebetjente vil være passende.

I nøje overensstemmelse med lovforslaget om rettens pleje følger forslaget om udgifterne i strafferetsplejen de samme linjer, at statskassen skal afholde udgifterne til retslokaler for landsretten, politistationer m. v., således at bygningerne overgår til statens administration.

Som resultat af enhedspolitiordningen forudsætter forslaget om politivæsenet, at politikassen for Thorshavn og syslerne i øvrigt sammensmeltes til én kasse, hvorefter midlerne fra bøder indgår i statskassen, og lovforslaget om arrestvæsenets ordning indebærer, at også arresthusets bygning og drift overgår til staten. Ifølge betænkningen er arresten i Thorshavn indrettet i en yderst utidssvarende bygning, hvorfor der må tilvejebringes en ny, hvilket vil ske i forbindelse med bygning af en ny politistation.

De økonomiske konsekvenser af de fire lovforslag bliver i henhold til betænkningen, at der vil blive tale om opførelse af politistationer i Thorshavn og Klaksvig og istandsættelse af sysselmændsboliger i Sandø og Fuglebjerg til et beløb af ca. 750 000 kr., og den årlige udgift til politiet vil stige med ca. 220 000 kr. til ca. 802 000 kr. Efter beregningerne vil udgifterne til politi og arrestvæsen efter denne overgang til enhedspoliti stige fra 17 kr. 94 øre til 24 kr. 72 øre pr. indbygger. Denne udgift er sammenlignet med danske forhold, ikke overvældende, idet man jo stadig må betænke, at der er tale om en forholdsvis lille befolkningsmængde på et stort og spredt område.

Da lovforslagene er godkendt af det færøske lagting og der gennem denne enhedsordning skabes solide betingelser for et godt samarbejde mellem politi og befolkning, ligesom der er tale om en lettelse i udgifterne for de færøske kommuner, kan

jeg anbefale lovforslagene til hurtig og velvillig behandling.

Vagn Bro: Da min partifælle, det ærede medlem hr. Johan Poulsen, er optaget af tjenstlige forretninger på sit hjemlands øer, skal jeg hermed på hans og min gruppes vegne tilsige en meget hurtig og velvillig behandling. Jeg kan også takke den højtærede justitsminister for disse lovforslag og finder ingen anledning til at komme nærmere ind på de enkelte bestemmelser ud fra den betragtning, at rigsstyret og hjemmestyret i dette forhold er enige.

Det er ifølge loven af 23. marts 1948 således, at hjemmestyret ikke ønsker, at retshåndhævelse, politi og arrestvæsen, på Færøerne skal være særlige hjemmestyreanliggender. Dertil kommer, at lagtinget har godkendt lovforslagene, som bygger på kommissionsbetænkningens forslag, der jo atter bygger på den danske enhedsordning. Vi er altså i den lykkelige situation, at der ikke er strid om selve hovedsynspunktet, og dette er det afgørende. Jeg kan føje til, at det for os er magtpåliggende, at Færøerne i spørgsmålet om retshåndhævelsen ikke kommer til at stå tilbage for resten af riget, og vi ønsker hurtigst muligt at få dette bragt i orden.

Man indfører ved denne ordning det, vi her i Danmark kalder enhedspolitiet, og ifølge de erfaringer, vi har gjort gennem ca. 20 år, fra 1937 eller 1938 til nu, har denne ordning — det var måske bedre, om en anden her i salen sagde det — virket udmærket, i alt fald således, at den gamle kommunalordning er et fortidslevn. Det var helt urimeligt, at politiets ordning var afhængig af de enkelte kommuners stilling på dette område. Det er kun rimeligt, at vi indfører det samme på Færøerne, og det er i virkeligheden hovedsagen.

Der er hertil kun at føje, at der på visse punkter gælder særlige forudsætninger. Hvad angår politiet, bliver det således, at rigspolitiet — det for hele landet fælles politi — vil kunne komme derop i anledning af større sager, hvis det ønskes eller er nødvendigt. Det er imidlertid nødvendigt, at man har et særligt politikorps på Færøerne; det er ganske naturligt, og jeg vil meget stærkt understrege den forudsætning,

[Vagn Bro.]

at dette korps skal rekrutteres fra øernes befolkning — det må være rimeligt. Nu vil jeg ikke gå uden for lovforslaget, men jeg kunne i denne forbindelse godt have lyst til at tilføje, at også her i Danmark ville det i virkeligheden være udmærket, om de forskellige befolkningslag og de forskellige egne i nogen grad fik politifolk, som passede til egnen og befolkningen; men det er et punkt, som vi måske senere kan komme ind på. Jeg kan i hvert fald ganske støtte det pågældende ønske fra hjemmestyret — et ønske, som jeg finder meget naturligt, og som jeg synes bør opfyldes fuldt ud.

Der er også et andet spørgsmål, som egentlig ligger på samme linje. Det drejer sig om, at hjemmestyret og landsstyret i visse personalespørgsmål — og jeg går ud fra, at man her også tænker på udnævnelse af ledere — ønsker at få sager desangående til erklæring. Dette krav finder jeg meget berettiget, da det altid er rigtigt, at de mænd, der optræder i en egn, også nyder den fornødne tillid.

Endelig er der spørgsmålet om omkostningerne og det nye arresthus. Det er klart, at et sådant skal vi have, men der kan måske være grund til at se på disse spørgsmål i et udvalg. Det er rimeligt, at lovforslaget bygger på den ordening, der gælder hernede: at de bygninger, som har været benyttet, overgår til staten, imod at den så omvendt bringer de nye bygninger i orden. Det er et af de punkter, som hører til rigsenheden. Hvad angår retssikkerheden, som er os meget magtpåliggende, er det vigtigt, at vi får en sådan ordening, at man ikke kan sige, at den er ringere på Færøerne end her i landet.

Må jeg om den kommende udvalgsbehandling gøre blot én bemærkning. For min skyld kan den foretages på ganske få dage, men jeg ville egentlig sætte megen pris på, om de færøske repræsentanter i folketinget også kom til at udtale sig i udvalget. Jeg ved ganske vist ikke, hvornår de kommer herved, men jeg synes, det ville være en smuk afslutning på sagen.

Hermed anbefaler jeg lovforslagene.

Hanne Budtz: De foreliggende lovforslag om politiet og arrestvæsenet på Færøerne skulle muliggøre en forenkling og også en

forbedring af de nu bestående forhold, og det vil mit parti gerne medvirke til.

Den historiske udvikling på Færøerne har jo bevirket, at der findes ganske særlige administrative forhold deroppe; f. eks. kan nævnes, at politistyrken på 15 mand endnu den dag i dag er kommunalt ansat med undtagelse af en enkelt statsansat politibetjent i Thorshavn. Det er således de kommunale råd, der nu ansætter betjentene, og så er der de overordnede myndigheder: sysselmændene, der, som nævnt af en tidligere ordfører, også har andre funktioner, landfogden og i sidste instans rigspolitichefen og justitsministeren. Man forstår af betænkningen, at navnlig sysselmændenes virkeområde er så forskelligartet og så mangeartet, at der tiltrænges en forenkling i opbygningen, ligesom en forøgelse af politistyrken er nødvendig.

Gennemførelse af lovforslagene vil altså skabe klarhed med hensyn til det tidligere ikke afgjorte spørgsmål, om politiet skulle være et fælles- eller et særanliggende, medens det hele tiden har været klart og udtrykkeligt omtalt i hjemmestyreloven, at arrestvæsenet er et fællesanliggende.

Kommissionen, som afgav betænkning i 1956, har stillet en hel del forslag, og det vil være rimeligt, nu da de færøske myndigheder har givet tilslutning til lovforslagene, at reorganisere hele politivæsenet, således at det som foreslået kommer til at sortere under justitsministeren, der udøver sin beføjelse gennem rigspolitichefen, chefen for efterretningsvæsenet og landfogden.

Den nye ordening vil jo medføre nogle engangsudgifter til bygninger og inventar bl. a. i Thorshavn og Klaksvig og derved, at de tidligere kommunale stillinger skal normeres og staten overtage pensioneringen af de kommunalt ansatte politimænd, da kommunernes opgave i denne henseende falder helt bort.

I fremsættelsestalen stiller den højtærede justitsminister i udsigt, at der optages forhandlinger med de færøske myndigheder om refusion af nogle af anlægsudgifterne, og det fremgår af lovforslaget om ændringer i lov om politiet på Færøerne, at bødeindtægterne i fremtiden skal gå til statskassen.

Med hensyn til arrestvæsenet er mit parti også enigt i, at dette bør forbedres. Efter beskrivelsen i betænkningen tør man gå ud

[Hanne Budtz.]

fra, at det i høj grad tiltrænges, og vi vil i det hele taget medvirke positivt til en velvillig behandling af lovforslaget.

Lannung: Også vi finder den foreslåede nyordning af politi- og retsvæsenet på Færøerne påkrævet og kan derfor tiltræde de 4 lovforslag, hvorved nyordningen tænkes etableret.

Når man gennemgår det foreliggende materiale, bliver man af de deri indeholdte oplysninger stærkt bestyrket i, at den nuværende politiordning, som dels er statslig og dels kommunal, og hvor ledelsen er spredt på en række instanser, trænger til en rationalisering og forenkling både med hensyn til opbygning og ledelse. Man er standset ved at indføre en nyordning, hvorefter politiopgaverne i deres helhed fremover varetages af staten og kommunen på den måde opfører med at have politimæssige funktioner — en ordning, som derfor principielt, således som det også er nævnt, kommer til i hovedsagen at ligge på linje med det herhjemme i 1937 indførte enhedspoliti. Vi kan tiltræde, at politiet dog organiseres sådan, at dets virksomhed vil blive udført, foruden af det for hele riget fælles politikorps, af et særligt politikorps for Færøerne, som i overensstemmelse med landsstyrets ønske vil komme til at bestå af færinges, og er indforstået med, at der samtidig sker en betydelig forøgelse af dette politikorps, således at man bliver i stand til på tilfredsstillende måde at varetage de foreliggende opgaver. Vi finder det, om jeg så må sige, af nærliggende grunde ikke blot rimeligt, men også påkrævet, at de politifolk, som færingerne til daglig får mest at gøre med, tilhører øernes egen befolkning; det er rigtigt og ønskeligt af flere grunde, som jeg ikke behøver at komme nærmere ind på.

Vedrørende det principielle spørgsmål, om retsvæsenet på Færøerne bør være et fællesanliggende, som det nu bliver både formelt og reelt, eller det bør være et af de særlig færøske anliggender, som hjemmestyreløven åbner mulighed for, det kunne der efter min opfattelse ud fra gode grunde være delte meninger om, også hernede ud fra nationalpolitisk begrundede psykologiske hensyn. Da den foreslåede ordning imidlertid er blevet til efter indgående for-

handlinger og i overensstemmelse med de ønsker, der, så vidt man kan forstå det foreliggende materiale, næres af et stort flertal på Færøerne, skal vi ikke for mit partis vedkommende gå nærmere ind på dette spørgsmål.

Vi kan også tiltræde forslaget om, at arrestvæsenet, som hidtil faktisk har været varetaget af landsstyret, selv om det efter loven er fællesanliggende, nu overtages af staten, på samme måde som tilfældet er i den øvrige del af riget.

Hele nyordningen har jo, som det allerede har været nævnt, en vigtig økonomisk side, idet statskassen fremtidig kommer til at bære ikke blot som nu en del af udgifterne, men alle med politi- og arrestvæsen og strafferetspleje forbundne udgifter. Dette indebærer jo en særdeles betydelig besparelse for Færøerne, fordi de aflastes dels for årlige driftsudgifter, som ikke er ganske små, dels for ret store engangsudgifter til opførelse af de fornødne nybygninger. De omkring 10 mill. kr., som er statens årlige nettoudgift vedrørende Færøerne i dag, vil herved blive forøget med nogle hundrede tusinde kroner. Vi er da også enige i, at det eneste naturlige er, at der optages forhandlinger med de pågældende færøske myndigheder om refusion af en rimelig del af anlægsudgifterne.

Jeg vil gerne slutte mig til det af den ærede socialdemokratiske ordfører rejste spørgsmål, specielt om sysselmændenes funktioner eller henholdsvis ændringer i disse funktioner. Jeg ser også gerne i lighed med, hvad der blev fremført af det ærede medlem hr. Vagn Bro, at de færøske repræsentanter kunne få lejlighed til at deltage i den kommende udvalgsbehandling, hvis det af tidsmæssige hensyn kan lade sig gøre.

Hermed skal jeg anbefale de 4 lovforslag, som tilsammen giver det retlige grundlag for den tilsigtede nyordning på Færøerne, til velvillig og hurtig behandling.

Gøting: Af oplysningerne i forbindelse med lovforslagene fremgår det bl. a., at en nyordning af det færøske politi- og arrestvæsen ikke kan gennemføres af det færøske hjemmestyre, men må gennemføres ved rigslov. Endvidere fremgår det, at den eksisterende ordning er utilfredsstillende, upraktisk og i det hele taget utidssvarende,

[Gøting.]

og det er ikke mindst det sidste, der tæller i denne forbindelse. Af den højtærede justitsministers bemærkninger til lovforslagene fremgår det således bl. a., at politikvæsenet i den færøske politikreds er delt op i en række myndigheder: landfogden, sysselmanden, overbetjenten i Thorshavn og det kommunale politi. Disse instanser står under justitsministerens øverste tilsyn, mens ledelsen i øvrigt er delt mellem politichefen, rigsombudsmanden, landfogden, landsstyret, lagtinget og de enkelte kommuner. Udgifterne til politiet påhviler statskassen, landskassen, kommunekasserne og de færøske politikasser.

Hele ordningen ser rodet og sammensat ud, og det er derfor forståeligt, at den højtærede justitsminister gennem de fremsatte lovforslag tilstræber en forenkling, og man kan vel næsten kalde det en rationalisering af hele dette forhold; og ud fra den betragtning, at retshåndhævelse bør praktiseres efter så ensartede regler som muligt over hele landet — Færøerne inklusive — kan vi fra retsforbundets side intet have imod sådanne bestræbelser.

Af den foreliggende udvalgsbetænkning og i øvrigt også af den højtærede justitsministers bemærkninger fremgår det, at en forøgelse af den færøske politistyrke er nødvendig, og man foreslår at forøge antallet til 18 polititjenestemænd og ca. 16 reservebetjente. Under hensyn til, at styrken i øjeblikket er på henholdsvis 11 og 4, er det dog et spørgsmål, om det ikke er en lovlig stor forøgelse af styrken. Hverken befolkningsforøgelsen eller kriminalitetsstigningen kan vist berettige til at forøge det samlede tal fra 15 til 34.

Jeg er opmærksom på, at forslaget herom er tiltrådt af det færøske landsstyre, men vi må i denne forbindelse ikke glemme, at en overgang fra den nuværende ordning til rigspoliti på linje med politiet i den øvrige del af riget vil betyde en væsentligt øget udgiftsbyrde for statskassen, og selv om der skal søges opnået visse refusioner fra de færøske kommuner, er det vist højst tvivlsomt, om ikke en hel del af de færøske politiudgifter går på de menneskers skattebillet, som ikke bor på Færøerne. Jeg mener ikke, at der skal uddybes noget skel — hverken på den ene eller den anden

måde — og derfor kunne der måske være grund til at kaste endnu et kritisk blik på, hvor stor den færøske politistyrke bør være for at klare sin opgave tilfredsstillende.

Det er med tilfredshed, vi konstaterer, at der er taget hensyn til færingernes ønske om, at politibetjentene rekrutteres fra øernes egen befolkning.

Hvad angår lovforslaget om udgifterne i strafferetsplejen, hvori det foreslås, at staten skal afholde udgifterne i forbindelse med strafferetsplejen på Færøerne, så kan vi anbefale det. Med hensyn til forslaget om af forenklingshensyn at slå de 7 politikasser sammen til én kan vi også gå ind for denne tanke, så meget mere som politikassens funktion efter den foreslåede ordning bliver væsentligt reduceret.

De samme bemærkninger om, at vi går ind for tanken, kan jeg gøre vedrørende arrestvæsenet. Lovkomplekset går jo i sin helhed ud på politimæssigt at stille Færøerne lige med det øvrige Danmark, og der er derfor heller ikke nogen grund til her at gøre undtagelser. Der er tale om visse nybygninger, og dem kan man selvsagt ikke få gratis, men når det af den højtærede justitsministers bemærkninger fremgår, at det eneste arresthus på Færøerne findes på 1. sal i en gammel lejet trælagerbygning, hvor en privat forretningsdrivende har kontor og lager i stuen, så kan man vist ikke med nogen rimelig grund tale om luksus.

Vi kan i det store og hele anbefale de foreliggende lovforslag, idet jeg dog minder om mine bemærkninger om politistyrkens størrelse, og vi er rede til et velvilligt udvalgsarbejde.

Aksel Larsen: Vi stiller os ret tvivlende over for rigtigheden af at gennemføre sådanne ændringer eller, om man vil, reformer på Færøerne som dem, der her foreslås. Alene forøgelsen af politistyrken er jo temmelig voldsom; man vil mere end fordoble den, og samtidig skal der iværksættes et temmelig omfattende byggeri af politistation, arresthus o. s. v., og tilsvarende skal udgifterne til politi- og arrestvæsen stige, endda meget betydeligt. Vi tillader os at mene, at man bør overveje det mere end én gang, før man skrider til noget sådant. Det kunne for resten være interes-

[Aksel Larsen.]

sant at få at vide, hvor stor politistyrken er i et område her i landet med en tilsvarende befolkning som på Færøerne. Så havde man mulighed for at sammenligne, havde mulighed for at vurdere, hvad det er, der her søges gennemført.

Jeg er klar over, som adskillige af de øvrige ærede ordførere har givet udtryk for, at kriminaliteten på Færøerne er meget ringe, og vi er vel alle sammen klar over, at begivenheder som dem i Klaksvig, hvortil der var mange hånde årsager, nødigt skulle gentages og formodentlig ikke vil gentage sig. Så er det som sagt et spørgsmål, om man behøver på denne måde at forøge og modernisere politistyrken, få et nyt fængsel o. s. v.

Jeg er meget vel klar over, at et flertal i lagtinget går ind for de forslag, der her behandles. Det siger dog ikke ubetinget, at Færøernes befolkning som sådan går ind derfor. Jeg vil nødigt mistænke folk for at handle ud fra noget, der på nogen måde kan betegnes som eller opfattes som ikke helt rene motiver, men forholdet er altså det, at fremtidig skal, hvis disse forslag gennemføres, staten overtage udgifterne, idet der dog skal forhandles med Færøernes landskasse om at tage en del af udgifterne ved byggeriet. Det kunne jo være, at den omstændighed, at den danske stat skal overtage udgifterne til politi, arrestvæsen, retspleje o. s. v. på Færøerne, havde spillet en rolle i overvejelserne, at det havde spillet en rolle for det flertal, som har tilsluttet sig forslagene. Jeg ved det ikke, men jeg ved i hvert fald, at de indvendinger, der er kommet frem, også fra færøsk hold, mod disse stærkt forøgede udgifter, mod denne forøgelse af politistyrken og mod den planlagte betydelige byggevirksomhed, bør man sikkert tage hensyn til, og man bør meget nøje overveje, om det er nødvendigt at gå så vidt, som det her foreslås. Om så selve dette område skal være et fællesanliggende, eller om det skal være et færøsk særanliggende, det må man naturligvis forhandle om, og der er vel ikke andet at gøre end at lade færingerne selv afgøre sagen. Dette kan formentlig kun gøres på den måde, at et flertal på Færøerne må sige sin mening om tingene, og så må vi rette os derefter. Men, som sagt, trods den megen velvilje,

der er kommet til udtryk fra de øvrige partiets side, skal jeg anbefale, at man overvejer sagen omhyggeligt og ser på, om det virkelig er nødvendigt at gå så vidt, som det her er foreslået.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Bortset fra den sidste ærede ordfører kan jeg vist takke for tilslutning til lovforslagene.

Det ærede medlem hr. Dupont gjorde nogle bemærkninger om sysselmændenes opgaver fremover, og også de ærede medlemmer hr. Lannung og fru Hanne Budtz var inde på samme spørgsmål. Jeg henviser til, at det i § 109, stk. 2, i det færøske retsplejelovsforslag hedder: „Sysselmændene udøver politivirksomhed i samme omfang som hidtil“. Jeg vil gerne føje til, at det naturligvis fremover vil være et spørgsmål, om sysselmændene kan klare begge de hovedopgaver, kan man vel sige, der påhviler dem som skatteopkrævere og politifolk. Det vil vel ikke frembyde vanskeligheder i de mindre sysler, men der kan være områder, hvor arbejdet er af et sådant omfang, at man må søge at foretage en opdeling, men det hører altså fremtiden til. Vi har ikke nogen øjeblikkelige tanker om at gribe ind.

Det ærede medlem hr. Vagn Bro understregede, og fik her tilslutning af de ærede medlemmer hr. Dupont og hr. Gøting, betydningen af, at politiet på Færøerne blev rekrutteret på øerne. Det tillægger også jeg megen betydning af grunde, der er temmelig indlysende. Det ærede medlem hr. Vagn Bro gjorde sig tanker om at gå videre også i denne del af riget, men det vil jeg nu dog nok mene ville være en tvivlsom affære. Jeg er ikke helt klar over, hvad det ærede medlem havde i tankerne: om det specielt skulle være Køgepolitifolk, eller hvor vidt vi skulle gå.

Det ærede medlem hr. Vagn Bro nævnte også, og det tilsluttede det ærede medlem hr. Lannung sig, at det måske var rigtigt, at vi ikke afsluttede arbejdet med denne sag i det kommende udvalg, før de færøske folketingsmedlemmer havde fået lejlighed til at ytre sig. Også jeg ville sætte megen pris på at inddrage de færøske medlemmer i arbejdet i udvalget; men jeg har ingen mening om, hvornår de indfinder sig, og det var jo tanken, at lovene skulle træde i kraft

[Justitsministeren.]

den 1. april 1958; men afgørende er dette naturligvis ikke.

Det ærede medlem hr. Gøting var inde på den tankegang, om ikke der her var tale om for stor en forøgelse af politistyrken. Deroverfor vil jeg gerne sige, at der jo i den foreliggende grønne betænkning er gjort meget udførligt rede for, hvorfor man mener, at styrken skal have netop den nævnte størrelse og placering på øerne. Jeg tvivler om, at det vil være muligt for os med nogen virkelig vægt at gøre kritiske bemærkninger til den fordeling, der her er foreslået efter samarbejde mellem danske og færøske sagkyndige. Jeg kan måske også som et argument anføre, at der stadig er enkelte politimænd fra den øvrige del af Danmark i arbejde på Færøerne.

Det ærede medlem hr. Aksel Larsen var meget kritisk over for forslagene, stillede sig meget tvivlende over for, om det var nødvendigt at gennemføre forslag af denne karakter. Jeg vil heroverfor sige, at jeg har i hvert fald følt mig overbevist af den argumentation, der er fremført i den afgivne betænkning. Den synes mig at vise, at den nuværende situation politimæssigt og arrestmæssigt er uholdbar.

Jeg var lidt ked af de bemærkninger, det ærede medlem gjorde om landsstyret. Jeg kan ikke se, at vi kan gå nogen anden vej end at forhandle med landsstyret, med lagtinget, og på grundlag af de erklæringer, vi derfra får, gå ud fra, at dette er udtryk for de lokale synspunkter.

Det ærede medlem hr. Aksel Larsen savnede en sammenligning af Færøernes politikreds med andre tilsvarende politikredse i det øvrige land. En sådan sammenligning findes i bilag 9 til betænkningen; det har det ærede medlem overset. Der kan det ærede medlem finde en sådan sammenligning.

Men jeg takker for den velvillige tilslutning, forslagene stort set har mødt.

(Kort bemærkning).

Vagn Bro: Jeg vil nødig have, at den højtærede justitsminister skulle have sin weekend opfyldt med at tænke på, om der var folk, der mente, at man skulle rekruttere en bys politifolk fra den pågældende by. Det

var ikke min tanke. Min tanke, og den skal jeg kun lige antyde, er, at vi har i den danske provins, også i de store provinsbyer, opdaget, at der er en tendens til, at alle nye ansættes i hovedstaden. Vi foretrækker, at vore gamle prøvede folk ude i provinsen også får den første indflydelse på de unge nyansatte. Det var egentlig det, jeg tænkte på, men jeg sagde, at den sag kan vi måske komme tilbage til senere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Dupont: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget Poul Møller har meddelt mig, at han ønsker til finansministeren at stille følgende spørgsmål:

„Med hvilken hjemmel har finansministeren i bekendtgørelse af 6. januar 1958 pålagt alle landbrugere, hvis ejendommers grundbeløb er på 25 000 kr. eller derover, samt alle håndværksmestre, der ikke i uvæsentligt omfang har arbejde ved opførelse eller reparation af bygninger, pligt til at give oplysninger om hovedposter inden for deres privatforbrug, herunder også udgifter til privat medhjælp, større anskaffelser af løsøre el. lign.“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Medlem af folketinget Henry Christensen har meddelt mig, at han ønsker til finansministeren at stille følgende spørgsmål:

„Er oplysningerne om, at man på Risø atomforsøgsstation har betalt en merpris på ca. 200 000 kr. for at fremskynde bygningen af et enkelt reaktorhus, rigtige?“

Finder finansministeren denne disposition økonomisk forsvarlig?“

[Formanden.]

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 4. februar kl. 14 med følgende dagsorden:

1) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændringer i lov om udlændinges adgang til landet m. v.

2) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændringer i lov for Færøerne om rettens pleje,
forslag til lov for Færøerne om udgifterne i strafferetsplejen,
forslag til lov om ændringer i lov om politiet på Færøerne
og
forslag til lov om arrestvæsenets ordning på Færøerne.

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om årpenge for tronfølgeren prinsesse Margrethe.

4) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om oprettelse af et teknisk-videnskabeligt forskningsråd.

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring i lov om støtte til nybygning af færøske fiskerfartøjer m. v.

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 14⁴⁰

48. møde.

Tirsdag den 4. februar kl. 14.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændringer i lov om udlændinges adgang til landet m. v.

Valgt blev: Victor Gram, Nina Andersen, Chr. Christiansen, Poul Hansen (Grenå), Horn, Lars M. Olsen, Edel Saunte, Lannung, Helge Madsen, Per Federspiel, Vagn Bro, From, Heick, Helga Pedersen, Bøgholm, Ole Bjørn Kraft og Ninn-Hansen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændringer i lov for Færøerne om rettens pleje,
forslag til lov for Færøerne om udgifterne i strafferetsplejen,
forslag til lov om ændringer i lov om politiet på Færøerne

og

forslag til lov om arrestvæsenets ordning på Færøerne.

Valgt blev: Dupont, Francke, Boye Hansen, Lund Jensen, Mørk, K. Axel Nielsen, Schrøder, Lannung, Gøting, Vagn Bro, Gideon, Ladefoged, Helga Pedersen, Johan Poulsen, Hanne Budtz, Thestrup og Baagø.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om årpenge for tronfølgeren prinsesse Margrethe.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 2288).